

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Soest; Ds. H. van Leeuwen, Elburg; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
Meerkkerk. Telefoon 01837 - 357

Administratie:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, telef. 01720-73814, postrekening 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Ver. Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,20 per mm. Bij kon trakt korting.

... een gebroken en verslagen hart, zult Gij o God, niet verachten.

Psalm 51:19b.

Psalm 51 geeft ons een blik in Davids hart. Dat hart was een zondig hart, een wederstrevig hart, een zichzelf handhavend hart. De Heere bearbeidde dat hart echter zó, dat het werd een gebroken en verslagen hart.

Bij het ontdekkende licht des Heiligen Geestes had David zijn hart leren kennen als zondig, schuldig, onrein, bezoedeld reeds van het uur van zijn ontvangen af. „Zie, ik ben in ongerechtigheid geboren, zo zegt hij, en in zonde heeft mij mijn moeder ontvangen.”

Van binnen was het een vuile bron van alle wanbedrijven! Van binnen lagen de zonde-wortelen van allerlei kwaad, en daarom daar was van binnen, neen geen restauratie, maar een voortdurende reformatie nodig! Zo lezen wij dan ook in zijn gebed: „Schepp mij een rein hart, o God! en vernieuw in het binnenste van mij een vaste geest”.

Dat hart van David was niet alleen zondig, maar ook wederstrevig en zichzelf-handhavend! Wij lezen daarvan in Psalm 32. David had gezondigd, en die zonde ging tegen David getuigen. Zijn consciëntie ging spreken. De hand Gods drukte dag en nacht zwaar op hem. Maar ondanks dat, het hart van David bleef wederstrevig, zichzelf-handhavend, al werden zijn beenderen dan ook verouderd in zijn brullen de ganse dag.

David handhaafde zich tegenover God en tegenover de mensen! Hij bleef zitten op zijn troon! Hij deed het boetekleed niet aan! David werd geen zondaar voor God.

Wij kunen daaruit leren hoe hard het hart van een mens kan zijn, ook na ontvangen genade.

Van nature — zegt de Schrift — heeft de mens een stenen hart, koud, ruw, ongevoelig, onverschillig, maar David had een vlesens hart, ontvangen, een nieuw hart, een wedergeboren hart... maar toch kan dat hart met een zó ruwe bolster worden overdekt, dat een bijzondere Godsdaad nodig is om dat te maken tot een gebroken en verslagen hart.

Het is bekend, hoe dat gegaan is in Davids leven. De profeet Natan werd tot hem gezonden, en toen was er maar één woord nodig, één woord, dat als een scherpe pijl doordrong tot in de diepste diepte van Davids hart, dit woord namelijk: „Gij zijt die man!”

Dat éne woord, gedreven door het vuur van Gods liefde en door de hamer van Gods heilig recht, brak het hart van David! Daar kwam een wonde in zijn hart, en die wonde bracht een geheiligd schuldbesef, en dan zien wij David gaan naar zijn bidvertrek en wij horen hem bidden:

Gena, o God, gena, hoor mijn gebed;

Verschoon mij toch naar Uw

barmhartigheden;

Delg uit mijn schuld,

vergeef mijn overtreding;

Uw goedheid wordt noch paa,

noch perk gezet.

Dat gebroken hart werd ook een verslagen hart,

d.w.z. nóch voor God, nóch voor de mensen kon David zich meer staande houden; David moest vallen. David kwam in de waarachtige verootmoediging voor God. Dan maakt ontdekkende genade nooit groot, wel klein, klein voor God en voor de mensen. Dan word ik de grootste, de slechtste, de onwaardigste, de voornaamste van de zondaren en blijft er maar één woord over: O God! wees mij zondaar genadig!

Alleen in deze weg van het schuldbelijdend vallen, in de waarachtige verootmoediging voor het aangezicht Gods, kan de levende hoop worden geboren, waarvan wij lezen in onze tekst: „Een gebroken en verslagen hart, zult Gij, o God, niet verachten!”

Niet verachten, d.w.z. David was er diep in zijn ziel van overtuigd, dat de Heere hem in zijn worstelend bidden niet zou afwijzen. David kende de tempeldienst, en bij die tempeldienst was David onderwezen in de betekenis van het bloed der verzoening. Alleen met het oog op dat bloed der verzoening kon David dan ook getuigen: „Een gebroken en verslagen hart, zult Gij, o God, niet verachten”.

Zo is er hoop en verwachting voor gebroken en verslagen harten, alleen in het bloed des kruises! Op Golgotha is het hart van Christus gebroken. Een krijgsknecht kwam en doorstak het hart van Christus met een speer, en terstond vloede er bloed en water uit.

Bloed tot verzoening van alle zondes schulden. Water tot reiniging van alle zonde-smetten! Bloed en water tot rechtvaardigmaking en tot heiligmaking, ja tot een volkomen verlossing.

Dit Evangelie mogen wij u dan doorgeven. Het Evangelie van de 51e Psalm. Dit Evangelie draagt een adres. Het is geadresseerd aan gebrokenen en verslagenen van hart. Het is voorzien van een krachtige verzekering: niet verachten!

Is er plaats voor dat Evangelie ook in uw hart? Hoe is de gesteldheid van Uw hart? De Heere zegt in Zijn Woord:

„Ik wist wel, dat gij hard zijt, uw nek een ijzeren zenuw en uw voorhoofd als van koper”, maar... „Is Mijn Woord niet als een vuur, spreekt de Heere en als een hamer, die een steenrots te morzel slaat?”

Zo is er van Gods kant verwachting zelfs voor de allergrootste der zondaren. „Ik wil,” zegt de Heere „en zij zullen! Zij zullen komen met gevee, en met smeking zal Ik hen voeren”, en dan hoor ik al de familieleden van David zingen:

Wie mij veracht,

God wou mij niet verachten;

Noch oor, noch oog

van mijn verdrukking wenden,

Maar heeft gehoord,

wanneer ik uit d'ellenden,

Riep naar omhoog.

Wijlen Ds. M. Baan.

VAN DE ADMINISTRATIE

D.V. is ons plan in september herinneringskaarten te verzenden aan hen die het abonnementsgeld 1973 (8ste jaarg.) nog niet betaalden. Vandaar ons vriendelijk verzoek aan hen die nog niet betaalden: doe het p.o. in de maand aug., het spaart ons veel werk, en U extra kosten (o.a. porto-kosten en drukwerk).

In de vakantiemaand (juli) mochten wij steeds nieuwe abonnees noteren; voor ditmaal kunnen wij er 8 doorgeven, onze dank aan allen die daaraan medewerkten, waardoor „Bewaar het Pand” steeds meer bekendheid krijgt.

Een 3tal giften werden tevens in dank ontvangen, 2 x f 15,— en 1 van f 5,—.

Als U dit leest is de 6de Ontmoetingsdag weer dicht bij. Van verschillende zijden hoorden wij, dat er weer verlangend naar die dag wordt uitgezien; de opmerking werd zelfs gehoord, niet gaarne zou ik zulk een dag missen. Mogen wij U allen opwekken, D.V. 25 aug. a.s. in Doornspijk aanwezig te zijn, en evenals altijd hopen wij, veel jeugd te ontmoeten.

Adm.: „Bewaar het Pand”, giro 70.43.50. Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn.

v. d. L.

Besprekingen van de Heilige Oorlog

48

Mensziel beleeft nu een heerlijke tijd. De Heilige Geest maakt Zijn bediening vanuit Christus door haar te laten delen in de vrijheid steeds heerlijker en krachtiger. Nadat de Vorst de zaken dus besteld had in het befaamde Mensziel, ging Hij voort aan de oudsten van dit gezelschap een nodige waarschuwing te geven, die om te volharden in het goede van grote betekenis is.

Te weten, hoe zij zich zouden gedragen omtrent de hoge en edele kapiteins, die Hij van Zijns Vaders hof tot hen gezonden of met Zich gebracht had om Mensziel als profeet te leren, als priester te dienen en als koning te regeren.

„Deze kapiteins”, zo zeide Hij, „hebben u o Mensziel zeer lief; ’t zijn uitgelezen mannen, uit een grote menigte gekozen, als uitnemend in bekwaamheid en van voorbeeldige trouw om in de oorlogen van El-Schaddai tegen Diabolus te dienen tot behoudenis van de stad Mensziel.”

Gekomen tot de vrede die alle verstand te boven gaat is de stad voor dit volk als een paradijs waarin alleen El-Schaddai gediend en verheerlijkt wordt. Terwijl men met al het genot dat gesmaakt mag worden nog leeft op een wereld die in het boze ligt, en dat met een verdorven bestaan. Waarschuwend hebben de apostelen gesproken om wakende te bidden en biddende te waken in de naam van de verhoogde Zaligmaker.

„Derhalve”, zeide Immanuël, „beveel Ik u, inwoners van deze nu bloeiende plaats, dat gij u niet onbetamelijk jegens hen gedraagt. Want schoon zij harten en aangezichten hebben als leeuwen, wanneer zij ten strijde geroepen worden tegen des Konings vijanden en de vijanden van Mensziel, zo hebben zij ergens toch een zwak plekje dat deze strijdbare helden spoedig kan verzwakken.

Zo zal ’t echter gebeuren, zo Mensziel de kapiteins slechts een weinig ongenoegen geeft, dat hun aangezichten bedrukt en verslagen zullen worden. Gij zult hen verzwakken en de moed benemen tot grote schade voor de stad, daar

Mensziel in geloofsmoed en kracht nog niet ver gevorderd is."

„Gedraagt u derhalve o Mijn geliefde Mensziel, niet onvriendelijk jegens Mijn kloeke kapiteins en strijdhaftige oorlogshelden. Maar bemint hen, voedt en ondersteunt hen, legt hen op uw harten, bidt voor hen gelijk zij voor u worstelen aan de troon der genade. En zij zullen niet alleen voor u strijden, maar ook maken, dat al de Diabolisten die het er op toelagen u, zo 't mogelijk ware, ten enemale te verderven, van u vlieden. Neem dat ter harte opdat ge wakende en biddende elke verwijdering, die zou kunnen ontstaan, mocht verhinderen.

Wil met de kapiteins, daar zij soms ziekelijk en zwak zijn, geduld hebben. Zij hebben gelijk als u het gezondzijn in het geloof en het ijverig wezen in de liefde, niet van zichzelf. Worden soms door allerlei kwalen en kwellingen in hun moed en dapperheid ondermijnd. Als kapiteins hebben zij inderdaad ambtelijke gaven, maar als kind zijn zij even hulpbehoevend als al de burgers van Mensziel. Kom hen daarom niet nodeloos te bezwaren of te bedroeven. Veel liever moet gij hen sterken en bemoedigen, hoewel zij zwak zijn en gereed om te sterven. Want zij zijn uw bescherming, uw garnizoen, uw muren, uw poorten, uw sloten en grendels. Zonder de hulp van Mijn kapiteins, die in Mijn naam handelend optreden in het belang van de stad zijt gij gelijk aan een opgebroken stad zonder muur en daar zal de vijand gebruik van maken tot grote schade van de burgers.

Waardeer elkander in de Heere, laat Hij in uw aller hart de hoogste plaats hebben, en dat zal u doen gaan in het licht van Zijn vriendelijk aangezicht, om kloeke daden te doen.

Deze dingen heb Ik u gezegd omdat Ik uw welvaart en uw eer bemin. Merk daarom al de dingen, die Ik u bevolen heb, nauwkeurig op, o Mijn Mensziel. En wel omdat Ik u die niet alleen heb opgelegd als een stad en samenleving en gij die ten hoogste verplicht zijt tot gehoorzaamheid aan uw officieren, bezetting en leiders. Maar ook omdat gij een volk zijt wiens welstand als personen aan het volbrengen der orders en bevelen van hun Vorst ganselijk afhangt...

Met al het goede dat Mensziel werd geschonken en deelachtig gemaakt tot vreugde van het hart is de mogelijkheid van af te wijken niet te niet gedaan. En dat wordt in het genot van de eerste liefde zo gemakkelijk over het hoofd gezien. Door op te gaan in het liefhebben van de Heere en Zijn dienst, schijnt het ons onmogelijk haar te verlaten daar zij niet vermindert maar veeleer toeneemt.

De gedachte dat het als vanzelf is en zal blijven, is al tot verzwakking. Het is niet alleen een wonder daarin te volharden. Zolang u bij dat wonder leeft is het vertrouwen op de Heere in beleving en daarin zult u niet beschaamd worden. Doch wordt 't zonder dat men er erg in heeft een vertrouwen op de Heere in beleving en daarin zult u niet beschaamd worden. Doch wordt 't zonder dat men er erg in heeft een vertrouwen op onze innige liefde tot de Heere, dan houdt dat geen stand. De kracht is niet in onze liefde tot de Heere, maar in Zijn liefde. In de beleving Hem lief te hebben omdat Hij ons eerst heeft liefgehad, dan is onze kracht in Zijn liefde. En dat moet Mensziel op het hart gebonden worden. Het is en blijft in elk opzicht uit Hem, door Hem en tot Hem. De minste zelfverheffing werkt ons altijd weer van het rechte spoor af.

Wordt deze grote verantwoordelijkheid omtrent de toekomst van Mensziel aanvaard met de overtuiging niet in staat te zijn er iets van terecht te brengen, dan bindt dat ons aan de troon van Gods genade. Alles wat wij daartoe nodig hebben kan en wil de Heere ons schenken. Zodat het onze schuld is als die beleving gemist wordt. Maar anderzijds is het louter genade zo wij mogen volharden, in gehoorzaamheid aan de Heere, de verantwoordelijkheid biddende te betrachten. Om als stad des Heeren te wandelen in de wegen des Heeren.

„In de eerste plaats waarschuw Ik u, o Mensziel als uw wettige Vorst tegen hetgeen waarom gij niettegenstaande de reformatie onder u gedaan nog gewaarschuwd moet worden. Hoor derhalve met opmerkzaamheid aan. Ik ben verzekerd en gij zult het hierna ook gewaar worden, dat er nog enige Diabolisten in de stad zijn overgebleven. Diabolisten die zeer stuurs en onverzoenlijk

zijn. En dat nu reeds terwijl Ik nog bij u ben. En die straks wanneer Ik heengegaan zal zijn, nog meer zullen studeren, beraadslagen, bedenken, ja ook gezamenlijk ondernemen om u in het verderf te storten. Ja, tot een staat te brengen die veel erger is dan de Egyptische slavernij. Nijkerk.

R. Kok.

Naar de katechisatie

139

DE WET DES HEEREN. Derde gebod.

We hebben besproken, dat Gods Namen Zijn ZELFOPENBARING zijn. Wie enige bevindelijke kennis mag krijgen van Gods heerlijke Namen zal ervaren, Wie Hij is in Zijn grootheid, algevoegzaamheid, beminnelijkheid voor arme schuldige zondaren. Zij krijgen God lief in al Zijn volzalige deugden en volmaakheden. En wanneer Gods Geest die allergrootste Naam van Jehovah verklaart in het hart, wordt die Naam de allerrijkste openbaring van Gods volzalig Wezen. Want zij openbaart, dat God in Christus, de algevoegzame Verbondsmiddelaar, Jezus Christus, de getrouwe en onveranderlijke Verbonds-Jehovah is voor een in zichzelf ontrouw schep-sel.

Welnu, die 's Heeren Naam leren kennen en beminnen, zullen die Naam niet anders dan met vreze (de kinderlijke vreze) en eerbied gebruiken. Zij leren het verstaan, dat de Heere heeft op het erkennen en belijden van Zijn Naam. En wat is dit erkennen en belijden? Wel, zoals we gezien hebben: die Naam opheffen tot een heilig en eerbiedig gebruik, in het bidden, zingen, spreken over die Naam! En de Heere is het zo eeuwig waardig.

Daarom toornt God ook zo vreselijk over de ont-heiliging van Zijn Naam, over het ijdel gebruik van 's Heeren Naam, dat is, die Naam opheffen tot het ijdele, zinloze.

Dit nu gebeurt opzettelijk in het misbruiken van Zijn heilige Naam, in het vloeken. Hoeveel terechtstellingen zouden moeten plaats hebben in ons z.g.n. Christelijk Nederland over de ontering en lastering van Gods Naam, in 't gesprek, in de pers, in de radio, in de televisie. Het is een gruwelijke aanranding van Gods heilig Wezen. Wat draagt onze Overheid een diepverantwoordelijke taak, maar hoe laat zij dit helaas ongestraft toe.

Maar, al mogen wij voor dit opzettelijke misbruik bewaard zijn door Gods algemene goedheid, we komen daarom echter niet onschuldig uit ten opzichte van de overtreding van dit derde gebod!

's Heeren Naam „opheffen tot het ijdele, zinloze” gebeurt ook ONDOORDACHT en VERFIJND. Hierbij denken we bv. aan de z.g.n. „basterdvloeken” allerlei afkortingen van Gods Naam, zoals „o Je”, „Gô”, „verdorie” e.z.

Gods Naam tot het „ijdele, zinloze” opheffen heeft ook plaats in het GEBED. Wanneer namelijk de Naam „Heere” of „o God” herhaaldelijk wordt genoemd als onnodig. Men heeft er zelf geen erg in, maar 't is eigenlijk niet meer dan een stop-woord.

Het ijdel gebruik kan zich ook voordoen in het ZINGEN van onze psalmen, wanneer namelijk het zingen zo vlug gaat, dat men onmogelijk kan bedenken, wat men zingt. Of, dat het zo langzaam gaat, dat men 3 of 4 keer adem moet halen om het volgende woord te zingen. 'k Weet niet of dit wel eerbiedig is. Maar anderzijds vinden we ons persoonlijke meer in 't dan wat langzamer zingen, mits het niet al te erg is, dan in dat afraffelen van de verzen.

Gods Naam misbruiken (opheffen tot het zinloze) wordt ook gevonden bij het verdraaien van Gods Woord, bij het uitleggen der Schrift naar eigen smaak en mening. Want God heeft in Zijn Woord Zijn Naam bekend gemaakt. Daarom is de „leugenleer” zo God-onterend!

We hebben hier ook te denken aan de „profanie”. Wat is zij? Bijbelteksten gebruiken bij de alledaagse dingen, tot het „zinloze”. De uitdrukking als „de deugd in het midden” doet denken aan Christus, Die eens aan het kruis tussen de beide moordenaren hing.

We zouden hierbij ook kunnen vragen of ook bij het preken Gods Naam gebruikt kan worden tot het ijdele, zinloze. Och niet op de grove manier, maar wel zo, wanneer de boodschap van

's Heeren Naam op een platvloerse en zelfs profane manier gebracht wordt. Men wil dan „populair” zijn. Niet minder ontrend is het voor 's Gods Naam, wanneer zelfs een Bijbelvertaling wordt aangediend als in zoëven genoemde zin, aanpassend bij de alledaagse taal van nu. Zie „Groot Nieuws voor u!”, een uitgave van het Nederl. Bijbelgenootschap in samenwerking met de Katholieke Bijbelstichting, een vertaling in de „omgangstaal.”

Tot het ijdel gebruik van 's Heeren Naam behoort ook, op welke wijze wij spreken over Gods werken in de natuur, ja, hoe wij zitten en verkeren in Gods huis! Wat het eerste betreft: meermalen wordt wel eens gezegd: wat een siecht weer of wat een hondenweer. Neen, het weer is altijd goed, want God regeert alle dingen. Zie Zondag 10. Maar het weer komt ons niet altijd gelegen of van pas. En wie laat in de kerk komt en neerploft in de bank of ergerlijk zit in zijn bank, beseft niet, dat daarmede Gods Naam ont-eerd wordt, omdat men zit onder de verkondiging van 's Heeren Naam en Woord.

En wanneer wij in Gods huis verkeren, ach, wat is er dan vaak een lippentaal en onze godsdienst een „sleurdienst”. Valt dit alles ook niet onder het zinloze gebruik van 's Heeren Naam? Ja... „Uw gebod is zeer wijd!”

Die Naam opheffen tot een eerbiedig, Godvrezend gebruik, dat is het doel der Wet, alzo van het derde gebod.

We kunnen die Naam ook „laten liggen”. Dat is de staat van een onbekeerd mens. Hij moge uiterlijk die Naam op zijn lippen nemen, maar hij kent niet de liefde tot die Naam. Wanneer de Heere een mens bekeert, dan zal het hart zeker vervuld worden met heilige eerbied en tere Godsvrees. Dit komt uit in de ootmoedige verhouding tot den Heere, tot Zijn Naam, tot Zijn Woord en tot Zijn dienst. Dan werkt Gods Geest ook de ootmoedige hoogachting jegens den Heere, zoals Abraham beleed: „ik heb mij onderwonden te spreken tot den Heere.”

Dan zal ook het belijden en prijzen van 's Heeren Naam in woord en wandel staan in het teken van ootmoed, kinderlijke vreze en aanbidding. Smeken we om in dië Godvrezende verhouding tot den Heere gebracht te worden door vernieuwing des harten!

De Heere ontdekt Zijn volk hoe langer hoe meer aan zijn verdorven bestaan, ook ten opzichte van die Godslasterlijke natuur, die zij na ontvangen genade blijven omdragen, maar waarover zij zich weer telkens moeten wegschamen voor God. Ja, Gods kind kan wel eens ontsteld worden door innerlijke vloeken, die in het hart kunnen oprijzen. Dan is het bang. Het zijn de boze inwerpselen van de vorst der duisternis.

Maar nu is er een Fontein geopend voor het huis van David en voor de inwoners van Jeruzalem, tegen de zonde en tegen de onreinheid.” Zach. 13:1. Het is Christus, Die voor al dat volk als een Godslasteraar werd veroordeeld. Hij is als de Fontein des heils geslagen, opdat uit Hem de reinigende en genezen wateren uitvloeien zouden in de gewonde harten van de verslagenen van geest.

Kent u dit, lezer(es)?

E.

v. L.

Ontmoetingsdag te Doornspijk

D.V. ZATERDAG 25 AUGUSTUS 1973

We nodigen weer alle vrienden en vriendinnen van „Bewaar het Pand” en ook belangstellenden uit onze zesde ontmoetingsdag bij te wonen. Deze zal D.V. zaterdag 25 augustus a.s. worden gehouden in de Ned. Herv. kerk te Doornspijk. Er is ruime parkeergelegenheid. Doornspijk is gemakkelijk vanuit het noorden en andere streken van het land te bereiken. Er zullen maatregelen getroffen worden voor de verzorging van koffie en eventueel frisdrank tijdens de pauze.

De indeling van de dag is D.V. als volgt:

MORGENSAMENKOMST, aanvang half 11:

Opening: Ds. G. Blom.

Spreker: Ds. R. Kok. Onderwerp: „Bevinding vrucht van de beproeving”
Sluiting: Ds. D. J. van Vuuren.

Pauze.

MIDDAGSAMENKOMST, aanvang 2 uur:

Opening: Ds. H. C. van der Ent.

Spreker: Ds. M. C. Tanis. Onderwerp: „Een blik uit het venster”.

Sluiting: Ds. H. van Leeuwen.

Laat men nu reeds maatregelen nemen om zoveel mogelijk gezamenlijk te komen. En laten we niet vergeten, dat aan de zegen des Heeren alles gelegen is. De Heere geve ons weer een ontmoetingsdag in Zijn gunst.

B.

Schriftuurlijk-bevindelijk

4.

Wat wil nu eigenlijk de voorwerpelijke prediking? Zo vraagt referent Veenendaal en hij geeft zelf het volgende antwoord: Zij legt Gods Waarheid voor, zonder het leven. Zij spreekt over geloof, bekering, over God, over de zaligheid, over Christus. Maar zij laat de waarheid staan buiten het leven en de beleving der kerk. Daardoor randt zij haar voorwerp aan, want dat biedt zich aan ingewikkeld in het leven der kerk. Het hart toch klopt in het organisme. De prediker geeft een betoog, een verhandeling, maar hij handelt niet met zijn hoorders als voor het aangezicht Gods, dat zij zich zouden bekeren en leven. De prediking is dood, geesteloos. Hoe Christus het eigendom van de zondaar wordt, verneemt men niet. Geloof. Maar hoe het geloof gewerkt wordt en werkt.... hoort men evenmin. Vooral het werk des Geestes vindt weinig belangstelling, maar daardoor snijdt men zich de weg af om de betekenis van de Christus juist te tekenen. Hoe Christus gestalte in ons verkrijgt, hoort men niet. Het geloof wordt niet onderscheiden in zijn werkingen en uitgangen naar de belofte Gods en zijn betekenis in de prediking doorklinkt dat zondaars voor God. Zo randt deze voorwerpelijke prediking het Wezen Gods aan en schendt de openbaring.

Verder zegt hij over de situatie in eigen kerken het volgende: Wanneer we in het referaat „Kerkelijke verhoudingen en perspectieven” van ds. J. H. Velema, gehouden op de ouderlingenconferentie op 18 nov. 1972, lezen — en dat is niet van vandaag, hoor — dat de ondertekening van de belijdenis niet waarborgt, dat men gelijk denkt over de toe-eigening van het heil, over het werk van de Heilige Geest. Als men er van uitgaat, dat het met de gemeente in orde is en steigert wanneer in de prediking doorklinkt dat elk persoonlijk moet worden bekeerd en wanneer men niet alleen veronderstelde wedergeboorte maar ook verondersteld geloof afwijst, dan staat het stoplicht op rood. Ja terdege, want aan dit dodelijk gevaar gaan onze kerken, zo God het niet verhoedt, ten gronde. In de toelichting merkt ds. Velema op: „Het is namelijk mijn mening dat in onze Chr. Geref. Kerken, die de veronderstelde wedergeboorte de voordeur hebben uitgewezen, een verondersteld geloof door de achterdeur wordt binnengehaald”. „Daarmee bedoelen we”, aldus ds. Velema, „dat we in deze fase van onze geschiedenis er teveel van uitgaan, dat de gemeente gelooft. Het is in onze kringen te horen, de vragen met betrekking tot de toe-eigening des heils zijn achterhaald; deze vragen hebben hun tijd gehad. Het gaat nu om andere dingen. Dat zou betekenen dat we een streep halen door onze bestaansreden als kerk, dat er tweespalt groeit en vroeg of laat tot uitbarsting komt in het kerkelijk leven en dat we onze aantrekkingskracht als kerken bezig zijn te verliezen.”

Ook omtrent de theologische hogeschool maakt hij opmerkingen. Hij zegt: Prof. Hovius schreef onlangs in De Wekker onder het hoofd: „De synode van 1922 en de Theologische Hogeschool” o.m. het volgende. „Ten aanzien van de toekomstige dienaars des Woords blijve het altoos de allereerste eis, dat zij mensen zijn die de vreze des Heeren kennen en daarvan in en door hun leven getuigenis afleggen. Het is zoals een Duitse theoloog eens zei, dat men eerst Gods kind moet zijn, om waarlijk Gods knecht te kunnen wezen. Onze kerken zullen zich allereerst altoos intens bezig moeten houden met het instituut dat haar toekomstige dienaars des Woords opleidt. Zij hebben dit instituut zelf in het leven geroepen en tot dusver in stand gehouden, zonder daarbij ook maar enige financiële steun van de één of andere instantie te ontvangen. Uiter-

aard hebben de kerken volledige zeggenschap over deze inrichting tot opleiding van aanstaande dienaren des Woords. Van harte hopen wij, dat het zo zal blijven! Zou het anders worden en zou bijvoorbeeld de Theologische Hogeschool voor een kleiner of groter deel onafhankelijk worden van de kerken, dan zou dat o.i. voor beiden op den duur verval en tenslotte ondergang betekenen. Aan de band tussen de kerken en de Theologische Hogeschool mag nimmer getornd worden.” Van harte mee eens, prof. Hovius! en laat het een waarschuwing zijn die niet vergeefs ook aan ons adres is gericht. Ook de opstelling van Prof. Oosterhoff vervult ons met diepe zorg. Zijn uitlatingen t.a.v. Genesis 1, 2, 3, zijn beschouwing over het boek Hooglied, het boek Ruth, de Psalmen enz. doen ons onszelf afvragen: waar wilt u heen, professor? Hij noemt Buskes een diep gelovig, evangelisch getuigend, fel protesterend mens. „Altijd ontmoet je in Buskes een warm christen, een bewogen mens, zelf gegrepen door de machtige boodschap van het evangelie.” (Zie zijn boekbespreking: „Het humanisme van God.”). Dr. G. de Ru, voormalig praeses van de Herv. Synode, beschaamt onze hoogleraar als hij zegt dat „Gods humanisme” van Buskes een onbijbelse gedachte is. Laat ons met ernst toezien op deze ontwikkeling en zodanig langs kerkelijke weg stappen ondernemen. Al wordt dit artikel daardoor langer dan onze bedoeling was, moeten we toch de referent ook verder nog het woord geven. Hij zegt:

De homiletiek zal de richtlijnen voor de prediking moeten ontleen aan de openbaring Gods, zonder deze door één schema te doen overheersen. De vragen van de van God vervreemde mens noch van de tijd kunnen uitgangspunt voor de prediking zijn. De zaken die God Zelf aan de orde stelt voor de mens van alle tijden zijn hier beslissend. Naar Schrift en Belijdenis is de taak van Gods Kerk, het evangelie der genade te bewaren en uit te dragen, daarin te onderwijzen en daarnaar leiding te geven tot persoonlijke bekering en een leven daaruit in heel het leven. Dit vraagt een prediking, waarin op duidelijke wijze geestelijke leiding wordt gegeven. In de nieuwere opvattingen ten aanzien van gemeente en prediking acht men zulk een prediking teveel op de mens geconcentreerd en te eenzijdig op zijn behoudenis gericht. Men meent dat de prediking veel meer gericht moet zijn op de dialoog van de bijbelse openbaring en de eigentijdse situatie. Het gaat niet om het behoud van de zondaar allereerst, maar om de wereld en het echte mens zijn van de mens daarin. De rechtvaardiging van de zondaar, zijn in Christus zijn als bijzondere genade Gods, met de vrede die daaruit voortvloeit, wordt achtergesteld bij de taak en de roeping van de mens van nu. De bediening des Woords, waarbij naar Schriftuurlijk reformatische opvatting het evangelie gezien wordt als een kracht Gods tot zaligheid, is omgebouwd tot een instruering, tot een begeleiding van de mens in zijn medewerker Gods zijn tot de komst van het Rijk waarin de sociale ongelijkheid, de tegenstellingen tussen volken en rassen zullen zijn opgeheven. Wat de mens doet voor de situatie in het jaar 2000 is belangrijker dan het kennen van de Drieënige God, hetwelk het EEUWIGE leven is. Christus, Die de inhoud is van het ganse Evangelie, wordt geen andere plaats gegund, dan model te staan voor de mens en een stimulerend voorbeeld te zijn. Het zaad van dit ontlusterend evangelie wordt gretig gezaaid via alle communicatiemiddelen. Het sluit aan bij de groeiende afkeer van het oude, het neemt de ergernis van het evangelie van vrije genade weg. De religie met een sterk accent op het aardse hier en nu, behoeft niet te leven uit de onzinnelijke dingen. Daarbij is de scheiding doorbroken tussen bekeerden en onbekeerden, tussen de Kerk en de wereld. Een religieus getint humanisme en een verwaterd christendom vinden elkaar in de godsdienst van de mens, de opbouw van de nieuwe wereld. Dit zijn de trekken van de religie van de Antichrist, die hoornen heeft, aan die van het Lam gelijk. Openb. 13 : 11: „En ik zag een ander beest, uit de aarde opkomen en het had twee hoornen, des Lams hoornen gelijk, maar het sprak als de draak.” (Zie art. Prof. W. Kremer: „De gemeente in de ambtelijke theologie”).

We willen dit onderwerp besluiten — aldus de referent — met de wens en bede, dat de Heere ons doe wederkeren als een enig man tot de

schriftuurlijk-bevindelijke prediking en pastorale bearbeiding, waarin God op het hoogste verheerlijkt, de zondaar op het diepst vernederd wordt, opdat ook van onze predikanten, ouderlingen en diakenen kan worden getuigd wat van Calvijn getuigd werd: hij begint en eindigt in God, voor Wiens soevereine majesteit hij heeft gebogen en Die hij kent als Vader in Christus, door het getuigenis des Geestes in zijn hart.

We kunnen daarmee van harte instemmen.

B.

Voor de jeugd

Beste Jongelui !

Gideon 9

(Richt. 6 : 13 v.v.)

De vorige keer hebben we gewezen op de noodzakelijkheid en het nut van het kennen van de geschiedenis. Gideon kende de geschiedenis van zijn volk, waar het antwoord aan de Engel een bewijs van is. Wij moeten deze „heilige geschiedenis” ook kennen.

Doch er is op dit terrein nog veel meer. De geschiedenis die Gideon blijkt te weten, was de geschiedenis van het volk Israël, waartoe hij behoorde. Wij behoren in nationale zin, niet tot het volk Israël. Wij behoren tot het volk van Nederland. Dat is weer een ander volk. Doch dat neemt niet weg, dat het volk, waartoe wij behoren ook een bijzonder volk is. Het is wel niet op één lijn te stellen met het oude bondsvolk, zoals dit vroeger wel gedaan werd, maar het is toch een volk waarmee de Heere sinds eeuwen her, een bijzondere bemoeienis heeft gehad. En dan kom ik op het terrein van de Vaderlandse geschiedenis. Ik weet niet of daar op de scholen ook nog veel aandacht aan wordt gegeven. Ik hoor zo wel eens verluiden, dat men die „droge” feitenkennis overtollige ballast vindt.

„droge” feitenkennis overtollige ballast vindt. Daar moet je de hoofden van de kinderen niet mee vermoeien. Ze hebben daar in het „heden” toch niets aan. Wat schiet je er nu mee op, zegt men, of je al weet dat Prins Willem van Oranje geleefd heeft, of niet? Daar heb je vandaag geen hap brood door. Nu, een dergelijke gedachte gaat er bij de jeugd wel in. Want over het algemeen, en dat is vanuit het standpunt van de jeugd wel te begrijpen, is men er echt niet „bik” op, om jaartallen te gaan zitten leren en zich in de geschiedenis te verdiepen.

Dat men er niet zo veel weet van heeft, zou op zichzelf nog niet zo erg zijn, als het niet zo was, dat God ook onze Vaderlandse geschiedenis heeft geschreven. Dat wil zeggen: God, Die eeuwig leeft, bestuurt de eeuwen door, ook alle dingen. Wie vanuit dat gezichtspunt, geschiedenis gaat bestuderen, doet echt geen „dood” werk, maar die krijgt oog voor des „Heeren werk”. En dat is, dacht ik, toch wel van betekenis. Wie daar niet meer van weten wil, is bezig om het hele leven los te maken, van Gods besturende hand. Hij heeft geen oog meer voor de zegeningen, die God gegeven heeft en nog geeft, en hij heeft ook geen oog voor Gods slaande hand, waarmee Hij ons volk bezocht heeft en ook nu bezoekt, uit oorzaak van de zonde, waardoor Hij tot toorn verwekt wordt.

De geschiedenis van het eigen land en volk te weten, is daarom echt geen „zinloze” zaak, omdat God er ook door tot ons spreekt. Wie Zijn sprake in de geschiedenis van ons volk op mag merken, kan er rijke lering uit trekken, en er winst mee doen voor de toekomst.

Nog een punt, wat hier ook niet over het hoofd gezien mag worden, is het feit, dat de geschiedenis van het volk Israël „verbondsgeschiedenis” is. God had met dat volk een verbond opgericht. In dat verbond had de Heere beloften gegeven en eisen gesteld. Wanneer dat volk nu in de wegen des verbonds zou wandelen, dan zou het in de zegen van het verbond delen. Wanneer het daarentegen dat niet deed, dan zou het in de oordelen delen, waarmee de Heere, krachtens Zijn verbond, het volk bedreigd had. Zij deelden er ook in tijdens des Heeren bezoek aan Gideon. De Midianieten, die als vijanden het land vervulden, waren uiteindelijk een tuchtroede in de hand van de verbondsgod. Zij ontheiligden, wat Hij had voorgeschreven, en daarom mochten zij gewis voor Zijne straffen beven. Het oude bondsvolk, dat het oud-testamentische verbondsteken droeg, namelijk het teken der besnijdenis, heeft geweten, dat het een Verbondsgod had.

Al kan nu van ons volk als zodanig niet gezegd worden, dat het het nieuw-testamentische bondsvolk is, van de kerk geldt dat wel. En dan worden onze jonge mensen en ook de ouderen, er dadelijk bij betrokken. Want jullie weten allen, dat in het nieuwe testament, de doop in de plaats van de besnijdenis gekomen is. En jullie dragen allemaal, van kindsbeen af, het nieuw-testamentische verbondsteken, de Heilige Doop!

Dat is op zichzelf natuurlijk niet genoeg tot de zaligheid. Vele Israëlieten, zijn ondanks dat ze besneden waren, toch verloren gegaan, omdat ze de Verbondsgod niet wilden erkennen. Ja, het is hen zwaarder gevallen, om verloren te moeten gaan, dan de heidenen, met wie God zulke bemoeienissen niet gehouden had.

Zo is het nu ook. Velen die gedoopt zijn, zullen nooit zalig worden, omdat ze nooit het ware zaligmakende geloof in de God des verbonds beoefend hebben. Ondanks alles wat Hij aan hen gedaan heeft, zeggen zij openlijk of bedekt: Wijk van ons, want aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust.

We mogen hier echt wel eens over nadenken, omdat bij deze zo belangrijke zaken, wij allen ten nauwste betrokken zijn.

God heeft ons door de doop afgezonderd van de wereld. De beloften van Zijn genade zijn aan onze voorhoofden betekend en verzegeld. Maar ook, wanneer wij niet komen tot het waarachtige geloof in die beloften, dat wij dan de verbondswraak hebben te vrezen. En ik geloof, ziende de praktijk van het leven, dat velen deze wraak hebben te vrezen. Ja, dan geldt ook nu nog, dat het Tyrus en Sidon verdragelijker zal zijn, in de dag des oordeels dan ons.

Ik zou hier willen vragen: Geloven we dat nog echt? Of: geloven we het wel? Wanneer we het wel geloven, dan tillen we aan deze waarheden niet al te zwaar. We weten ons dan ook nog menigmaal „handig” er van af te maken, door te zeggen: Dat we er zelf toch niets aan kunnen doen. Dat is op zichzelf een waarheid, doch die kunnen we in het uur des gericht, voor God niet staande houden. Want dan zal blijken dat we er alles aan hadden kunnen doen, en dat het onze „eigen schuld” is, dat we verloren zijn gegaan.

Zo leren diegenen het verstaan, die door de Geest Gods wederom geboren worden. Zij krijgen ogen voor de Verbondsgod, Die Zich met hen bemoeide, reeds van het uur van hun geboorte af aan, door toen al met Zijn belofte tegen te treden. Maar ook door hen Zijn eisen te stellen, namelijk dat ze in Zijne wegen zouden wandelen. En als dan ingezien wordt, dat de beloften niet geteld zijn en de eisen niet nagekomen, dan gaat men alle schuld toeëigenen, naar zich toe trekken. Dan keurt men zich waardig, dat de Heere niet één belofte vervult en dat Hij al de fiolen van Zijn toorn uit gaat gieten. Men gaat dan met David belijden: Ik ben, o Heere, Uw gramschap „dubbel” waard. Ik erken mijn schuld, die U tot straf bewoog. Uw doen is rein, Uw vonnis gans rechtvaardig.

Men wordt het dan met Gods „slaande” hand eens. God kan de zodanigen dan geen kwaad meer doen, dan moeten zij nog zeggen, dat dit verdiend is. Wie zo de verbonds-„wraak” zich leert waardig keuren, die kan een verbonds-„zegen” krijgen, maar dan uit „genade”! Dus niet uit verdienste aan de zijde van het scepel. Maar wel uit de verdiensten van de Heere

Jezus Christus, in Wien alle beloften „ja en amen” zijn. Men gaat dan op de beloften pleiten, wat men dan — en dit is het wonder — krachtens het verbond doen mag. Het zijn dan beloften, die door de Heilige Geest krachtig op het hart (voor de aandacht) worden gebracht, zodat dit pleiten een „gelovig” pleiten genoemd mag worden. Men gelooft dan echt, dat de Heere barmhartig is en zeer genadig, schoon zwaar getergd, lankmoedig en weldadig en groot van goedertierenheid. Men krijgt dan goede gedachten van God, Wiens goedheid nu ook hemelhoog gezien wordt, en dan voor zulk een mens, die het er zo oneidig slecht heeft afgebracht. Is dit bij jullie ook al „geschiedenis” geworden? Weet je daar bij ervaring (bevinding) iets van? Want daar komt het op aan. Dit is natuurlijk iets anders dan een koude redenering van „in het verbond zijn” en dan nu maar „geloven”, zonder dat er enige ware zielswerkzaamheden aan ten grondslag liggen. Dat wordt helaas ook gevonden. Doch het eind hiervan is niets anders dan de dood. Terwijl langs de weg van het ware belevens, het leven gevonden wordt, maar dan uiteindelijk „in Christus”. Ik hoop dat jullie iets van deze dingen verstaan. Dan krijg je een „persoonlijke verbondsgeschiedenis”. In die verbondsverhouding is er dan één die nooit meevalt, en dat ben jezelf. Terwijl er ook Eén is, Die nooit tegenvalt, en dat is de HEERE.

Het woord „geschiedenis”, afgeleid uit vers 13, houdt dus nog heel wat in. Denk er maar eens over na.

En dan maar weer tot de volgende keer.

Jullie aller vriend,

Ds. H. C. v. d. Ent.

Boekbespreking

STEMMEN UIT WITTENBERG

De Geref. Bibliotheek te Goudriaan (Z.-H.).

In maart 1973 verscheen de 14e bundel, bevattende Het Magnificat (1521), een verklaring van Maarten Luther van de lofzang van Maria. Luther geeft een verklaring, die ons nog toesprekt. Daarom is een hartelijke aanbeveling wel op zijn plaats.

In een begeleidende brief aan hertog Johan Frederik van Saksen schrijft Luther: „Moge die tederde Moeder Gods mij (door haar voorbede) de geest willen verwerven...” (blz. 4).

Aan het einde van zijn verklaring zegt Luther: „Dat verlene Christus ons door de voorbede en de wil van Zijn lieve moeder Maria. Amen”. (blz. 91). In de toelichting schrijft de uitgever naar aanleiding daarvan: „Van een Mariolatrie is in dit geschrift natuurlijk geen sprake. Aan het slot van het „Magnificat” doet Luther weliswaar een beroep op Maria's voorbede, maar daarmee verheft hij de Moeder des Heeren niet boven andere gelovigen; immers gelijk wij aan een levend medechristen kunnen vragen om voor ons te bidden, zo ook aan een lid van de triumerende kerk”. (blz. 95). We kunnen ons niet indenken, dat deze verklaring aan iemand bevrediging geeft. Wel is het waar, wat we verder lezen: „Met nadruk wijst Luther een verering van Maria af, zoals hij die bij het R. Katholicisme gevonden had”.

De bundel kost f 3,50.

B.

JERUZALEM, DAT IK BEMIN, door A. G. Eggebeen - Uitgeverij De Banier, Utrecht.

We hebben in dit boek een beschrijving van de kruistochten in de Middeleeuwen, waarbij vele mensen het leven verloren hebben. Het ging om de stad Jeruzalem, die eerst veroverd werd, maar na jaren weer moest worden prijsgegeven. Wanneer de schrijver hier een verhaal van gemaakt zou hebben zou het boek naar onze mening aan waarde gewonnen hebben. Er zijn andere boeken, die ook over de kruistochten gaan. We vragen ons af of er naast die boeken wel voldoende plaats is voor een werkje als dit. Voor hen die geen andere lectuur op dit gebied binnen hun bereik hebben geeft dit boek wel enigszins een indruk van de kruistochten naar het heilige land. Het is uitgegeven in geplastificeerde band en kost f 7,90. B.

HENDRIK VAN ZUTFEN, door H. Te Merwe - Uitgeverij De Banier, Utrecht.

Dit boek bevat een verhaal van de eerste martelaren na de reformatie in onze omgeving. Het boek bevat twee delen. Het eerste handelt al over Hendrik van Zutphen, maar eindigt met de marteldood van Voes en Van Essen te Brussel in 1523. Het tweede deel verhaalt het verdere leven van Van Zutphen en zijn marteldood bij Bremen in 1524. Zulke boeken vinden nog altijd een lezerskring. We willen op een enkele drukfout wijzen. Op blz. 83 staat kiezer, dat moet zijn: keizer. Het is een boek van 136 blz. Het is uitgegeven in geplastificeerde band en kost f 6,50. B.

VER. VOOR VOORTGEZET ONDERWIJS op G.G. te TERNEUZEN e.o.

Een behoorlijk aantal kinderen bezoekt via onze vereniging de

CHR. MAVO te OOSTBURG

Aan deze school is dringend behoefte aan een

LERAAR NEDERLANDS

Wij zouden graag zien, dat ook deze plaats werd ingenomen door iemand van beslist Gereformeerd beginsel, die het Christelijk onderwijs uit overtuiging dient.

Ook een onderwijzer met hoofdkante kan solliciteren.

Inlichtingen bij de Directeur van de school, de heer F. Polet, tel. 01170 - 28 27, Melkweg 22, Oostburg; of bij Ds. D. J. v. Vuuren, Zaamslag, tel. 01153 - 1375.

Tegen praktisch iedere kwaal is **kruid gewassen**.

Reeds meer dan 40 verschillende kruidenrecepten kunnen wij uit voorraad leveren.

Vermeld wel duidelijk waar de kruiden voor bestemd zijn!

Kuur voor een maand f 8,50

(verzendkosten inbegrepen)

Drogisterij SIKKING

Barrevoetstraat 5
Haarlem
Telefoon 023-312882
Giro 190609

Het adres voor al Uw

GOEDE BOEKEN

lees- en prekenboeken, bijbels (uitsluitend statenvertaling) en psalmboekjes is

G. KOOL

Stationssingel 50 - Veenendaal
Telefoon 08385 - 13978 - Postbus 177

(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnummer 77)

KOOPT U OOK BIJ ONZE ADVERTEERDERS ?

Voor bijbels, boeken en muziek

Is **LINDENBERG** uniek!

Grote voorraad
Snelle levering,
ook van de allernieuwste uitgaven

LINDENBERG'S BOEKHANDEL

Slaak 8 (postbus 4209)
ROTTERDAM-16
Telefoon 010 - 12 89 34

Voor Uw gezondheid of vakantie:

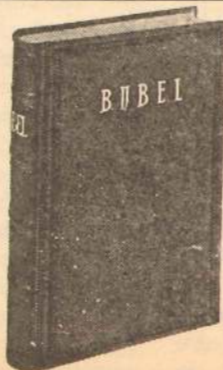
PENSION - RUSTOORD „REPOS AILLEURS” DRIEBERGEN
Telefoon 03438 - 2466.

PLAATST

UW ADVERTENTIE

IN

„BEWAAR HET PAND”

Voor al uw boeken, bijbels en psalmboeken

BELEEFD AANBEVELEND

Boekhandel Van Leeuwen

POSTBUS 39, URK

TELEFOON 05277 - 1783

NA 6 UUR TEL. 05250 - 1531